

זכות השתיקה בחקירה

זכות השתיקה כרוכה ושלובה בחזקת החפות העומדת לכל אדם אשר מתנהל נגדו הליך פלילי ותכליתה הוא להזהיר חשודים כי אין הם חייבים להשיב לשאלות החוקרים. אדם אשר אינו יודע על זכותו לשתוק, לא יוכל לנצלה והיא תאבד את משמעותה. כאשר חוקר משטרה דורש מאדם מענה לחשדות פליליים, הרי שבהיעדר הודעה ברורה כי זכותו לא להשיב, הוא יחוש כי חובתו היא לענות לשאלות המופנות כלפיו ובכך יכול הוא להפליג עצמו במיוחס לו. לכן, קבע המחוקק בחוק המעצרים כי על המשטרה להזהיר את הנחקר בדבר זכותו שלא להפליג את עצמו.

זכות השתיקה לחשוד הינה זכות מוחלטת לשתוק בהליכי חקירה. אחד הטעמים העיקריים למתן זכות שתיקה לחשוד נעוץ בסיטואציה המאיימת שבה נחקר חשוד ולכן נקבע כי יש לאפשר לו לשתוק באופן מוחלט, כדי למנוע מצבים בהם יענה שקר לשאלות בחקירה בשל הבלבול, הלחץ והמצוקה בהם הוא שרוי, ופליל עצמו במעשה שלא עשה. אדם שנשללת ממנו חירותו, באותם רגעים עלול לפעול ולהגיב בצורה בלתי רציונאלית ומתוך סערת רגשות, ועלול לומר דברים מבלי לדעת את משמעותם המשפטית, ולעיתים אי דיוקים, אפילו קטנים, עלולים בסופו של יום, להכריע את הכף.

כמו כן, זכות השתיקה הינה תמריץ למשטרה לפעול בכיוונים נוספים, פרט לחשוד, לשם השגת ראיות רבות ככל הניתן. בדרך זו תקודם השאיפה לביורר האמת. במצב בו הראיה הבסיסית עליה מסתמכים השוטרים, היא החשוד עצמו, ועליו הם תולים כל תקוותיהם, היינו, "מבזבזים" את כל זמנם בכדי להוציא הודאה מהחשוד לצורך ביסוס התיק, הם מפתחים גישה של עצלנות, מוותרים על המאמץ בהשגת ראיות נוספות מלבד החשוד עצמו, ולעיתים עלולים "לפספס" ראיות חשובות שעשויות לשפוך אור על האירוע הנחקר.

חשוב לציין, כי על אף שבמקרים חריגים עשויה שתיקת חשוד בהליכי חקירה לשמש חיזוק לעדויות התביעה כנגדו, הרי סנקציה עונשית זו איננה אוטומטית, אלא כרוכה בהליך שיפוטי בפני בית המשפט, שלו מסור שיקול הדעת לבחון את הנסיבות שהביאו את הנחקר לשתיקתו ולהכריע בהתאם.

על החוקר להודיע לחשוד הנחקר במשטרה לגבי זכותו שלא להשיב לשאלות כלל ושלא להיחקר. חובת היידוע לגבי זכות השתיקה נועדה לוודא כי החשוד ער לזכות זו בעת חקירתו, וכי הוא ויתר עליה במודע ומתוך רצון חופשי בעת מסירת אמרתו, שהרי מושכלות ראשונים הם שזכות השתיקה מהווה חלק בלתי נפרד מהזכות למשפט הוגן, וכן זכות משלימה לזכות להיוועץ בעורך דין פלילי ולהיות מיוצג על ידו.

לאורך השנים הובאו בפסיקה דוגמאות רבות ומגוונות לסיטואציות בחקירה שהביאו לפגיעה בזכות השתיקה באמצעות שימוש בתחבולות פסולות על ידי החוקרים או מדובבים שהופעלו על ידם, כגון: המשך חקירה גם לאחר שהחשוד הודיע כי הוא שומר על זכות השתיקה, ערעור יחסי האמון שבין החשוד לסנגורו, הצגת מצג שווא לחשוד בנוגע לזכויותיו וכו'. במקרים בהם לא קוימה החובה להזהיר, ונגבתה הודאה מן החשוד תוך שימוש באמצעים בלתי כשרים שגרמו לפגיעה מהותית בזכות זו - יהיה בכך לעיתים להביא לפסילת ההודאות שהושגו בעקבות זאת.

עשו לעצמכם כלל ברזל - היוועצו בעו"ד פלילי טרם החקירה או שמרו על זכות השתיקה עד להגעתו

אזרחים רבים נוהגים לחשוב כי רק עבריינים או פושעים מקצועיים מוזמנים או נלקחים **לחקירת משטרה** ומבלים שעות ארוכות ומתישות בחדרי חקירות אפלים תוך שהם סופגים השפלות מנטליות ואלימות קשה שכל תכליתה היא לשבור בכל מחיר את רוחם ולהוציא מהם מידע, גם אם שקרי, שיהווה את המסמר האחרון בהליך הפלילי המתנהל נגדם. לצערנו, המציאות מלמדת כי גם אזרחים נורמטיביים, ללא עבר פלילי אשר חפים מכל אשם, מוצאים עצמם בעל כורחם, תחת חקירה פלילית ומעצר שווא. בימים בהם נדמה לעיתים כי מטרתה של החקירה המשטרית אינה מציאת ראיות לחשיפת האמת, אלא מציאת ראיות להרשעתו של חשוד מומלץ כי תעשו לעצמכם כלל ברזל אחד שישרת אתכם בצוק העיתים - היוועצו עם עו"ד טרם החקירה או שמרו על זכות השתיקה עד הגעתו לתחנת המשטרה.

19/08/2018
077-5006206
052-6885006

זכות השתיקה בחקירה - עורך דין פלילי אסף דוק

חקירת משטרה לאו מילתא זותרא היא. בשגרה אתם מתנהלים באופן נורמטיבי וחיים בתחושה של "לי זה לא יקרה", אולם במידה ומקרה כזה אכן קורה זכרו לשמור על זכות השתיקה ולהמתין להגעתו של עו"ד פלילי לתחנת המשטרה, לא משנה כמה השפלות אתם חוטפים וכמה זמן מעכבים אתכם בתחנה. עליכם להבין כי תצטרכו לגייס עצבי ברזל וקור רוח לצד שליטה עצמית, אך כל זה יהיה נכון וקביל בייחוד כאשר אתם יודעים דבר או שניים על החוק הפלילי בישראל ובמרבית המקרים, מרבית האזרחים כלל אינם יודעים זאת.

זכרו, כי התייעצות משפטית עוד בטרם הגעתכם לחקירה במשטרה עדיפה על פני יעוץ בדיעבד ותיקון טעויות שנעשו במהלך החקירה. במידה וקיבלתם הזמנה לסור למשטרה ואין לכם מושג מדוע, או לחילופין הסתבכתם בביצוע מעשה העשוי לגבש נגדכם חקירה פלילית במשטרה, באפשרותכם ליצור עימנו קשר בכל שעה בטלפון **052-6885006** או באמצעות [הטופס המקוון באתר](#) ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}